

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 vtrum sit aliqua prophetia à dæmonibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

giones multae: sub hac enim ratione impediunt mentis elevationem. Et propterea si ex hac parte aliqua inordinatio moralis sine hmodi malignitudine, vel multitudine occurrant, vel et hmodi quies a passionibus, & occupationibus extraneis fiat, non propter bonum morem, sed naturam, vel speculationem ac per hoc effecta quies sine bonitate morali, stare prophetia est ex hac parte sine bonitate morali.

Lib. 1. c. 18. circa p. 1. in 2. conu.

In ratione ad quartum eiusdem articuli, nota diligenter glossam auctoris ad text. Arist. aut non esse glossam, sed rationem ad rationem. Arist. dicens, quod ratio non est vera de optimis simpliciter, sed ad hoc ex divina electione. Aut si est glossa, non glossa textus illius, in quantum est Arist. sed in quantum est philosophi, quoniam philosophia non est nisi verorum, & constat verum non esse contrarium. Arist. autem constat, quod incedit de optimis simpliciter, & scito, quod auctor pluribus glossat Arist. ut philosophum, non ut Aristot. & hoc in favorem veritatis.

Novit autem Dominus eos, qui sunt eius, ut dicitur 2. Timoth. 2. ergo prophetia potest esse in his, qui non sunt Dei per gratiam.

RESPON. Dicendum, quod bonitas morum potest attendi secundum duo. Vno quidem modo, secundum interiorem eius radicem, quae est gratia gratum faciens. Alio autem modo, quantum ad interiores animae passiones, & exteriores actiones. Gratia autem gratum faciens ad hoc principaliter datur, ut anima hominis Deo per charitatem coniungatur. Vnde Aug. * dicit in 15. de Trin. Nisi impertiatur cuique Spiritus sanctus, ut eum Dei, & proximi faciat amatorem, ille a sinistra non transfertur ad dexteram. Vnde quicquid potest esse sine charitate, potest esse sine gratia gratum faciente, & per consequens sine bonitate morum.

Prophetia autem potest esse sine charitate: quod apparet ex duobus. Primo quidem, ex actu utriusque: nam prophetia pertinet ad intellectum, cuius actus praecedat actum voluntatis, quae perficit charitas. Vnde Apost. 1. ad Corinth. 13. prophetiam connumerat alijs ad intellectum pertinentibus, quae possunt sine charitate haberi. Secundo, ex sine utriusque. Datur enim prophetia ad utilitatem Ecclesiae, sicut & aliae gratiae gratis datae, secundum illud Apost. 1. ad Corinth. 12. Vnicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatem. Non

autem ordinatur directe ad hoc, quod affectus ipsius prophetae coniungatur Deo, ad quod ordinatur charitas; & ideo prophetia potest esse sine bonitate morum, quantum ad propriam radicem huius bonitatis. Si vero consideremus bonitatem morum secundum passiones animae, & actiones exteriores, secundum hoc impeditur aliquis a prophetia per morum malitiam. Nam ad prophetiam requiritur maxima mentis elevatio ad spiritualium contemplationem, quae quidem impeditur per vehementiam passionum, & per inordinatam occupationem rerum exteriorum. Vnde & de filijs prophetarum legitur 4. Reg. 4. quod simul habitabant cum Helisaeo, quasi solitariam vitam ducentes, ne mundanis occupationibus impediuntur a dono prophetiae.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod donum prophetiae aliquando datur homini, & propter utilitatem aliorum, & propter propriae mentis illustrationem. Et hi sunt, in quorum animas sapientia divina per gratiam gratum facientem se transferens, amicos Dei, & prophetas eos constituit. Quidam vero consequuntur donum prophetiae solum ad utilitatem aliorum, qui sunt quasi instrumenta divinae operationis. Vnde Hiero. * dicit super Math. Prophetare, vel virtutes facere, & demonia eicere, interdum non est eius meriti, qui operatur, sed vel invocatio nominis Christi hoc agit, vel ob condem-

In illud Matt. 7. Nonne in nomine tuo prophetavimus, & non?

nationem eorum, qui invocant, vel rum, qui vident, & audient, con-

AD SECUNDUM dicendum, quod mens illud dicit. Dum audita interpretamus, amata iam novimus, quae desiderijs immutatur, amoris immutabant, & hoc modo, non reuelantur divina prophetis.

AD TERTIUM dicendum, quod si sunt clupi rapaces, sed solum illi nocere. Dicit enim * Chrysol. de hereticis catholici doctores est fuerint peccatores dem carnis dicuntur: non tamen carnis non habent propositum perdere. Quia prophetia ordinatur ad utilitatem manifestum est tales esse falsos prophetas hoc non mittuntur a Deo.

AD QUARTUM dicendum, quod non semper datur optimis simpliciter, doque illis qui sunt optimi, quantum ad perceptionem. Et sic Deus donum praedat, quibus optimum iudicat datur.

ARTICULVS V.

Utrum aliqua prophetia sit a demonibus.

AD QUINTUM sic proceditur. Vt, quod nulla prophetia sit a demonibus. Prophetia enim est divina reuelatio ut Cassiod. dicit: sed illud quod sit a demone, non est diuinum, ergo nulla prophetia potest esse a demone.

¶ 2. Praet. Ad prophetiam cognitionem requiritur aliqua illuminatio, ut supra * dictum est: sed demones non illuminant intellectum humanum, ut sup. dictum est, in primo. ergo nulla prophetia potest esse a demonibus.

¶ 3. Praet. Non est effectus signum, quod et ad contraria se habet: sed prophetia est signum confirmationis fidei, ut super illud Ro. 12. Siue prophetiam sine ratione fidei, dicit glol. * Nota, quod in numeratione gratiarum a prophetia incipit, quae est prima probatio, quae fides nostra sit rationalis, quae credentes accepto spiritu prophetiae non ergo prophetia a demonibus datur.

SED CONTRA est, quod dicitur. Reg. 18. ad me venierunt Israel in monte Carmel Baal trecentos quingenta, & septuaginta quadringentos, qui comederunt de panibus: sed tales erant demoni cultores, quos quod etiam a demonibus sit aliqua probatio.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dicitur prophetia importat cognitionem a qua non stentem a cognitione humana. Manifestum est intellectus superioris ordinis aliqua cognoscere, quae sunt remota a cognitione humana. Supra autem intellectum humanum est intellectus diuinus, sed et intellectus angelicus, & malorum secundum naturam ordinem cognoscuntur demones etiam sua natura.

ne, que sunt remota ab hominum cognitione, quae possunt hominibus reuelare. Simpliciter autem & maxime remota sunt, quae solus Deus cognoscit: & ideo propheta proprie & simpliciter dicta, fit per sola diuina reuelatione: sed ipsa reuelatio facta per demones potest sine quibus dici propheta. Vnde quibus aliquid per demones reuelatur, non dicuntur in scripturis prophetae simpliciter, sed cum aliqua additione, puta, prophetae falsi, vel prophetae idolorum. Vnde Aug. 12. super Gen. ad literam. Cum malus spiritus arripit hominem in haec. visa, aut demoniacos facit, aut arreptitios, aut falsos prophetas.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Cassiodorus ibi diffinit prophetiam proprie, & simpliciter dictam.

AD SECUNDUM dicendum, quod demones ea, quae sciunt, hominibus manifestant, non quidem per illuminationem intellectus, sed per aliquam imaginariam visionem, aut etiam sensibilibus colloquendo, & in hoc deficit haec prophetaia vera.

AD TERTIUM dicendum, quod aliquibus signis est exterioribus, discerni potest prophetaia demonum a prophetaia diuina. Vnde dicitur Chryso. super Matth. quod quidam prophetae in spiritu diaboli, quales sunt diuinatores: sed sic discernuntur, quia diabolus interdum falsa dicit, Spiritus sanctus numquam. Vnde dicitur Deute. 18. Si tacita cogitatione responderis, quomodo possum intelligere verbum quod Dominus non est locutus? hoc habebis signum, quod in nomine Domini prophetae praedixerit, & non euenierit, hoc Dominus non est locutus.

Super Quaestiones 172. Artic. 6.

ARTICVLVS VI.

Utrum prophetae demonum aliquando praedicent verum.

IN art. 6. eiusdem q. 172. hoc solum dicitur occurrit, quod Sybilla, quae hic inter demones prophetas computatur, superius in q. 2. ar. 7. ad tertium inter personas in fide Christi expliciter falsitas computari videtur. Materia signum haec incerta cum sit, quia de indiuiduis non pertinet ad fidem, modo in vna, modo in alia parte declinare permittit.

AD SEXTUM sic proceditur. Vbi, quod prophetae demonum numquam vera praedicant. Dicit enim Ambr. quod omne verum ad quocumque dicitur, a Spiritu sancto est: sed prophetae demonum non loquuntur a Spiritu sancto, quia non est conuentio Christi ad Belial, ut dicitur 2. Cor. 6. ergo videtur, quod tales nunquam vera praenuntiant.

¶ 1. Praeterea. Sicut veri prophetae inspirantur a spiritu veritatis, ita prophetae demonum inspirantur a spiritu mendacii, sicut illud 3. Reg. 18. Egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarum eius: sed prophetae inspirati a Spiritu sancto numquam loquuntur falsum, ut supra habitum est, ergo prophetae demonum numquam loquuntur verum.

¶ 2. Praeterea. Ioan. 8. dicitur de diabolo, quod cum loquitur mendacium, ex proprijs loquitur, quia diabolus est mendax, & pater eius, id est, mendacii: sed inspirando prophetas suos diabolus non loquitur, nisi ex proprijs. Non enim constituitur minister Dei ad veritatem enuntiandam, quia non est conuentio lucis ad tenebras, ut dicitur 2. Corinth. 6. ergo prophetae demonum numquam vera praedicunt.

SED CONTRA est, quod Num. 22. dicitur quaedam gl'osa Balaam diuinus erat demonum. s. ministerio, & arte magica nonnumquam futura praecognoscebat: sed ipse multa praenuntiant vera, sicut est id, quod habetur Num. 24. Orietur stella ex Iacob, & confurget virga de Israel. ergo etiam prophetae demonum praenuntiant vera.

A RESPON. Dicendum, quod sicut se habet bonum in rebus, ita verum in cognitione. Impossibile est autem inueniri aliquid in rebus, quod totaliter bonum priuetur. Vnde impossibile est esse aliquam cognitionem, quae totaliter sit falsa absque admixtione alicuius veritatis. Vnde Beda dicit, quod nulla falsa est doctrina, quae aliquam aliquam vera falsis intermiscet. Vnde & ipsa doctrina demonum, quae suos prophetas instruunt, aliqua vera continet, per quae receptibilis redditur. Sic enim intellectus ad falsum deducitur per apparentiam veritatis, sicut voluntas ad malum per apparentiam bonitatis. Vnde Chryso. dicit super Matth. Concessum est diabolo interdum vera dicere, ut mendacium suum rara veritate commendet.

D. 273. & 1143.

Id habet Aug. in 2. q. 40. in ca. 40. tom. 4.

Hom. 19. in Matt. i. opere imperitio to. 2.

B AD PRIMUM ergo dicendum, quod prophetae demonum non semper loquuntur ex demonum reuelatione, sed interdum ex inspiratione diuina, sicut manifeste legitur de Balaam, cui dicitur Dominus esse locutus, Num. 22. licet esse propheta demonum, quia Deus utitur etiam malis ad utilitatem bonorum. Vnde, & per prophetas demonum aliqua vera praenuntiant, tum ut credibilior fiat veritas, quae est ex aduersarijs testimonium habet, tum etiam, quia cum homines talia credunt, per eorum dicta magis ad veritatem inducuntur: unde et Sybilla multa vera praedixerunt de Christo. Sed et quando prophetae demonum a demonibus instruuntur, aliqua vera praedicunt, quoad quidem uirtute proprie naturae, cuius actor est Spiritus sanctus, quiaque etiam reuelatione bonorum spirituum, ut patet per Aug. 2. super Gen. ad literam. Et sic et illud uerum quod demones enuntiant, a Spiritu sancto est.

C AD SECUNDUM dicendum, quod uerus propheta semper inspiratur a spiritu ueritatis, in quo nihil est falsitatis, & ideo numquam dicit falsum. Propheta autem falsitatis non semper instruitur a spiritu falsitatis, sed quandoque etiam inspiratur a spiritu ueritatis. Ipse etiam spiritus falsitatis quandoque enuntiat uera, quandoque falsa, ut dictum est.

Lib. 2. c. 19. tom. 3.

D AD TERTIUM dicendum, quod propria demonum dicuntur esse illa, quae habent a seipsis. s. mendacia, & peccata: quae autem pertinent ad propriam naturam, non habent a seipsis, sed a Deo. Per uirtutem autem proprie naturae quandoque uera praenuntiant, ut dictum est. Vt uirtus etiam eis Deus ad ueritatis manifestationem per ipsos fienda, dum diuina mysteria eis per angelos reuelantur, ut dictum est.

In corp. ar.

In cor. ar. & ad 1. in sol. ad 1.

QVAESTIO CLXXIII.

Super Quaestio. 173. Art. primum.

De modo propheticae cognitionis, in quatuor articulis diuisa.

IN artic. 1. quaest. 173. quoniam uero Dei dictum est in primo libro q. 12. & de speculo aeternitatis, cuius lucra meminit, distulit tractatur in artic. 6. q. 12. de ueritate: idcirco ad illa recurre loquens si uis haec amplius discutere, aut uisitata uideri.

E DEINDE considerandum est de modo prophetice cognitionis. CIRCA hoc quaeruntur quatuor.

¶ Primo, Utrum prophetae uideant ipsam Dei essentiam.

¶ Secundo, Utrum reuelatio prophetica fiat per influentiam aliquarum specierum, uel per solam influentiam luminis.

¶ Tertio, Utrum prophetica reuelatio semper sit cum alienatione a sensibus.

¶ Quarto, Utrum propheta semper sit cum cognitione eorum, quae prophetantur.

Secunda Secundae S. Thoma. GGG 4 ARTI-